Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII—Nr. 1059 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 16 octombrie 1970 | 4 pagini 25 bani

LOCUL TEHNICII ÎN EDUCAȚIE

Un recent studiu elaborat de UNESCO privind cadrul și unele componente ale sistemului raporturilor între tînăra generație pe de o parte, știința și tehnica contemporană pe de altă parte, observa pe baza unor cercetări statistice efectuate într-un număr de țări puternic industrializate din Occident că interesul elevilor pentru tehnică se află în reflux. Datele citate evidențiază că, într-adevăr un procent destul de însemnat din populația școlară a primelor clase, care altădată la întrebarea „ce vrei să te faci cînd vei fi mare ?" își exprima adeziunea totală pentru activități exclusiv tehnice, pare acum să fie atras de mirajul spectaculos-artistic, reprezentat în primul rînd de diferite formații și soliști de muzică ușoară.

Cercetările întreprinse de specialiștii noștri în domeniul științelor educației, diferite sondaje efectuate direct de colectivul nostru redacțional indică inexistența unei asemenea deplasări de opțiune în rîndurile tineretului de la noi din țară. Este aceasta, fără îndoială, una dintre principalele expresii ale superiorității ansamblului de factori educogeni, a cadrului educațional al orînduirii noastre socialiste. Apare evident în același timp că, în ciuda unor preferințe manifeste pentru tehnică, a dorințelor repetat exprimate de a se bucura de toate avantajele diferitelor realizări ale tehnicii moderne, destul de mulți dintre tineri sînt, în preziua intrării lor în viața activă, de producție, o ilustrare elocventă a expresiei plastice folosite de tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Oameni care au învățat de toate dar nu știu să pună mîna pe un ac".

Am constatat, nu o dată, în rîndurile unor tineri o optică exclusivă de consumatori ai tehnicii. Dar raporturile tineretului cu tehnica nu pot fi concepute drept o relație cu un singur sens. Există totuși o categorie de cadre didactice care consideră că asigurarea în școala unde lucrează a unei baze tehnico-materiale ultramoderne ar constitui o rezolvare de la sine a educației prin tehnică și pentru tehnică. Or, simpla dotare cu aparate și mijloace tehnice nu poate fi considerată suficientă. Mai important decît orice este să-i educăm pe elevi să înțeleagă tehnica, să se integreze spiritului tehnicii.

Am căutat să descifrăm într-un tur de orizont, la care ne-am asociat un savant în domeniul științelor aplicate, un inginer care îmbină concepția cu aplicația, un economist și un cercetător în domeniul științelor biologice, răspunsul la două întrebări :

1. Care este poziția pe care trebuie s-o ocupe tehnica în ansamblul activităților educative ?

2. Ce conținut, ce forme și metode sînt solicitate de integrarea deplină a tehnicii în procesul de educație ?

■ Profesorul dr. docent GHEORGHE CARTIANU, membru corespondent al Academiei, este nu numai un strălucit pedagog, șef al catedrei de radiocomunicații a Politehnicii din București și autor al unor invenții distinse cu premii internaționale, ci și (ne-am permite să punem aceasta pe primul plan) un pasionat al descoperirii și promovării tinerelor talente tehnice. Am supus competenței sale cîteva din considerațiile inițiale ale acestor însemnări. Iată ce ne-a spus prof. Cartianu :

„Este implicată printre altele problema : cadrul vieții actuale, cu o pondere tehnică mereu sporită, avantajează sau dezavantajează educația prin tehnică ? Dacă adăugăm aici întrebările **cum ?, în ce condiții ?** am și intrat în sfera răspunsului. Generațiile tinere de astăzi vin, de la vîrsta cea mai fragedă, în contact cu o tehnică ultraperfecționată ; jocurile lor sînt electronice, mai tîrziu, în școală și acasă, dispun de televizoare, instrumente de laborator cu funcționare electrică, laboratoare lingvistice, mașini de instruire și nu e departe ziua cînd vor avea și calculatoare electronice programate pentru învățămînt. Întreagă această tehnică are o corespondență deplină pe planul educației ? Sînt pregătiți tinerii în școli să utilizeze cu succes tehnica de care dispun în pregătirea lor (și mai tîrziu în cercetare), se creează un mediu propice relevării și dezvoltării viitorilor creatori în tehnică și știință ? Istoria marilor invenții din toate timpurile ne arată clar că majoritatea creatorilor au avut preocupări de investigație și invenție încă din adolescență. Mai mult decît atît, unii au realizat, încă de la 15—16 ani, invenții la nivelul cel mai ridicat al tehnicii din epoca respectivă. Fără îndoială, epoca noastră trebuie să aibă Edisonii ei, și nu cîțiva ca elemente de excepție, ci foarte mulți, căci așa cum oamenii de știință afirmă într-un acord unanim, **forța de creație, capacitatea de a găsi soluții în situații noi și diferite constituie un atribut esențial al omului societății viitoare.** Expoziții ale elevilor și pionierilor de felul recentei „Minitehnicus" sînt elocvente dovezi afirmative privind realizarea acestui deziderat. Ce trebuie făcut în continuare ? Să integrăm aceste prime rezultate pozitive cît mai direct în procesul de învățămînt. Nu ca simple elemente de dobîndire a unor deprinderi (și ele importante desigur), ci pentru determinarea unei atitudini, a unui mod de a gîndi și de a acționa, ca factori pentru formarea spiritului tehnic, de abordare tehnologică a problemelor, de care este nevoie, în egală măsură în orice activitate și profesie. Nu mă refer aici la aspecte foarte spectaculoase. **A desface un motor, a monta o mașină este întotdeauna un lucru nou, creator, pasionant și prin excelență educativ.**

■ Ca un corolar la aceste afirmații ne apar reflecțiile pe care ni le-a împărtășit foarte tînărul inginer șef de concepție de la uzinele „Electromotor" din Timișoara, DAN TEODORESCU. „Am avut ocazia să întîlnesc, prin intermediul unor tineri muncitori din secțiile întreprinderii în care lucrez, o seamă întreagă de atitudini față de tehnică, față de mijloacele de producție. Mă voi referi aici doar la cazuri extreme. Am cunoscut și m-am apropiat mult de tineri muncitori care înainte de a începe un nou tip de lucrare își schițau planul de operații, experimentau regimul optim de lucru și, nu de puține ori, aceasta îi ducea la propunerea unei raționalizări, sau chiar a unei inovații. Dar, am întîlnit și tineri rutinați inexplicabil și prematur, care cunoșteau minuirea mașinilor dar nu treceau niciodată de indicațiile schiței de lucru, completată cu multiple și

M. HERIVAN
V. CĂRĂUȘU

(Continuare în pag. a 4-a)

Sub cupola imensă de sticlă și oțel, în standul industriei constructoare de mașini al țării noastre, pe multe exponate se remarcă inscripția „Brevet", simbol al spiritului creator, al gîndirii originale a tehnicienilor români

TÎRGUL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI '70

Duminică, 11 octombrie 1970, în prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și a altor conducători de partid și de stat a avut loc inaugurarea Tîrgului internațional București. Această cea dintîi ediție a Tîrgului internațional București reînnoadă o străveche tradiție comercială. Bucureștiul care îmbină armonios rolul său de principal centru politic, economic și administrativ al României deține tradiția unui străvechi punct de răspîntie a unor importante drumuri comerciale între Occident și Orient.

Consacrată cu deosebire realizărilor din sfera electronicii și a construcțiilor de mașini, prima ediție a Tîrgului internațional București, la care participă 27 de țări și 728 de firme, prilejuiește o confruntare plină de semnificații. El demonstrează că, în condițiile revoluției prin care trece astăzi știința și tehnica mondială, țara noastră a realizat produse ale căror performanțe le fac apte pentru orice competiție. În incinta paviionului central, care înfățișează o adevărată frescă a economiei românești, poate fi văzut calculatorul electronic „Felix C-256", cel mai nou vlăstar al unei prestigioase familii de ordinatoare, calculator capabil să execute 200 000 operații matematice pe secundă. În standurile Institutului de cercetări și proiectări pentru industria electrotehnică pot fi văzute instalații pentru acoperiri refractare cu jet de plasmă, iar în cele ale Institutului de Fizică Atomică, laseri cu bioxid de carbon. Sînt de asemenea prezente aici noile strunguri românești realizate la Arad, caruselele cu comandă program ale Fabricii de mașini-unelte și agregate din București, mașina pentru prelucrat roți dințate creată la uzinele mecanice din Cugir, apreciatele tractoare și autocamioane brașovene, autoturismele Dacia și autoturismele de teren M—461 și Aro—240, vagoanele de cale ferată fabricate la Arad, cele două noi instalații de foraj pentru mari adîncimi — creații de ultimă oră ale constructorilor noștri de utilaj petrolier — puternice agregate de pompare, utilaje tehnologice pentru industria chimică etc. Aproximativ 1 300 de exponate răspîndite pe 20.000 m.p. relevă importantele realizări obținute ca urmare a procesului intens de industrializare a țării noastre.

Concentrînd, încă de la ediția sa inaugurală, realizări de prestigiu pe plan mondial din domeniul electromecanicii, Tîrgul Internațional de la București constituie o interesantă sinteză a stadiului atins de dezvoltarea industriei în unele țări ale lumii. Pe cei 70.000 m.p., cît reprezintă suprafața acoperită și platformele în aer liber ale acestui tîrg, pavilioanele diferitelor țări și firme din 4 continente expun mașini și utilaje cu adevărat remarcabile, multe din ele adevărate premiere internaționale. Sînt prezente aici mașini-unelte de construcție complexă cu o productivitate ridicată, cu program de lucru complet, — o întreagă gamă de produse începînd cu cele de proporții minuscule și sfîrșind cu adevărați giganți industriali.

Demonstrînd prin amploarea ei că România a devenit, datorită dinamismului său economic, un participant activ la circuitul mondial de valori, confruntarea la acest Tîrg Internațional a produselor țării noastre și a produselor celorlalte țări participante este de natură să aibă efecte pozitive, atît pe plan comercial, cît și pe plan mai larg al activității economice, tehnice și al cunoașterii reciproce, al înțelegerii între popoare.

O. B.

DATE MEMORABILE DIN ISTORIA PATRIEI

Greva generală din 1920

Se împlinesc 50 de ani de la greva generală din octombrie 1920 — puternică și cuprinzătoare ridicare revoluționară a muncitorimii din România, moment de seamă în îndelungata sa luptă împotriva exploatatorilor și asupritorilor. Evenimentele memorabile desfășurate pe cuprinsul întregii noastre patrii cu o jumătate de secol în urmă au constituit o încercare a celei mai înaintate forțe a societății românești de a zdruncina edificiul nedreptei orînduiri burghezo-moșierești, de a determina un curs progresist în viața economică și social-politică a țării, în măsură să asigure reale libertăți democratice maselor muncitorești, tuturor oamenilor muncii de la oraș și sate.

Puternicele confruntări de clasă care au avut loc în România în anii 1918—1920 și care au culminat cu greva generală din octombrie 1920 s-au înscris în lanțul revoluțiilor și al acțiunilor revoluționare ale proletariatului internațional, desfășurate pe fondul situației social-politice interne, al contradicțiilor și conflictelor provocate în diferite țări de războiul imperialist, cu tot cortegiul său de mizerii și suferințe. Sub impulsul dat de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, oamenii muncii din numeroase țări capitaliste în frunte cu clasa muncitoare, și-au intensificat lupta pentru transformarea revoluționară a societății.

Valul luptelor revendicative, revoluționare din anii care au urmat primului război mondial imperialist, a produs importante clarificări politice și ideologice în sînul mișcării muncitorești din numeroase țări, ducînd la falimentul oportunismului și reformismului, la crearea unor partide muncitorești de tip nou — partidele marxist-leniniste. La fel ca și în alte țări europene, în România anii avîntului revoluționar au determinat profunde mutații ideologice și organizatorice în sînul clasei muncitoare a cărei luptă s-a ridicat pe o treaptă superioară, la proporții nemaicunoscute în țara noastră.

Trecerea mișcării muncitorești de la revendicări și acțiuni cu caracter limitat și parțial la bătălii de mare anvergură — grevă generală pe ramuri

CORNEL ALMĂȘAN

(Continuare în pag. a 2-a)

Conferința Națională a P. C. R. Octombrie 1945

Filele istoriei contemporane a partidului nostru consemnează pentru luna octombrie anul acesta a 25-a aniversare a Conferinței Naționale a P.C.R.

Moment de însemnătate covîrșitoare pentru desfășurarea evenimentelor care s-au succedat după victoria insurecției naționale antifasciste, Conferința Națională a comuniștilor avea să facă bilanțul activității partidului comunist, după eliberarea țării de sub jugul fascist, să stabilească tactica și strategia etapei următoare în care forțele democratice conduse de P.C.R., trebuiau să se afirme ca cei mai activi factori ai revoluției populare împotriva reacțiunii interne.

Condițiile interne și externe în care s-a desfășurat Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945, cereau cu stringență rezolvarea unor importante sarcini care vizau direct mersul revoluției populare.

Bazîndu-se pe faptul că sarcinile progresului economic al României erau deosebit de complexe, că nu putea fi vorba numai de a reface ceea ce s-a distrus, ci de a construi și dezvolta economia țării pe temelii noi, Conferința a stabilit că „la baza acțiunii de refacere și reconstruire a țării trebuie să stea refacerea și dezvoltarea industriei grele", că industria grea „constituie pivotul în jurul căruia întreaga economie se va dezvolta în condiții noi". Conferința a respins și zdrobit concepțiile reacționare, antinaționale despre România ca țară eminamente agricolă, promovate de unii teoreticieni puși în slujba claselor exploatatoare și a imperialismului, prin care căutau justifice înapoierea economică a Românjei și să o mențină în situația de hinterland agricol pentru puterile occidentale dezvoltate din punct de vedere capitalist. Conferința a arătat că „programul țării noastre este în directă și nemijlocită lega-

GHEORGHE DRĂGAN
doctor în istorie

(Continuare în pag. a 2-a)

Valențele formative ale limbajului

Educația — iată o preocupare constantă a tuturor societăților, în toate timpurile. Cît despre limbaj, trebuie să observăm că a ajuns în centrul atenției abia în lumea contemporană. Există o știință a limbajului, și aceasta este lingvistica, dar cine nu observă că astăzi lingvistica e departe de a fi singura disciplină interesată de problemele limbajului ? Alături de logicieni și epistemologi, de esteticieni și psihologi, de antropologi și medici, trebuie să-i citățm pe matematicieni, pe inginerii specializați în telecomunicații, ca și pe tehnicienii preocupați de realizarea unui dialog eficient om-mașină. Dar pedagogii ? Am fi nedrepți dacă am afirma că pe teoreticienii, ca și pe practicienii procesului instructiv-educativ, nu i-a interesat și nu-i interesează diversele tipuri de sisteme semiotice (de „semne") utilizate în școală. De exemplu, învățămîntul s-a preocupat totdeauna de formarea, la elevi, a deprinderii unei vorbiri corecte ; cunoștințele noi se transmit prin limbaj (graiul articulat, vorbirea, în primul rînd), învățarea noțiunilor noi, la toate obiectele de studiu, înseamnă desigur, și din punctul de vedere al educatorului, învățarea de cuvinte noi a regulilor de asamblare a cuvintelor — vechi și noi — în definiții, legi, teoreme, raționamente științifice etc. Pedagogii au ținut seama — explicit sau implicit — de existența necesară a limbajului ca mijloc de comunicare între profesor și elev și ca mijloc de formare a gîndirii logice a elevilor, a capacității lor de valorizare estetică etc.

Dacă toate acestea sînt adevărate și binecunoscute, mi se pare totuși că a rămas încă foarte mult de făcut în **studiul limbajului ca problemă de educație**, în valorificarea limbajului ca mijloc educativ. Laboratorul de semiotică al Universității București și-a început activitatea punînd în dezbaterea unui număr considerabil de specialiști (cadre didactice și cercetători științifici) chestiunea de maximă actualitate a relațiilor dintre mijloacele de comunicare interumană (sistemele semiotice) și procesul de învățămînt. Dezbaterea aceasta s-a numit „Simpozionul Educație și Limbaj" și s-a desfășurat în zilele de 8 și 9 octombrie a.c.

Și-au spus cuvîntul matematicieni, logicieni, lingviști, istorici literari, esteticieni, psihologi și bineînțeles, pedagogi. S-au prezentat cincizeci de comunicări, pe marginea cărora s-au purtat discuții — unele calme, altele aprinse, dar toate rodnice prin caracterul stimulator. Cu ce impresii imediate plecăm din amfiteatrele care au adăpostit simpozionul ? Voi aminti aici doar două :

1. Oricît de convinsă ar fi pedagogia că trebuie să se apropie tot mai mult de problemele teoretice

Prof. univ. dr. SORIN STATI

(Continuare în pag. a 3-a)

ANIVERSĂRI ȘCOLARE

Liceul „Costache Negruzzi"

La cei 75 de ani ai săi Liceul „Costache Negruzzi" din Iași și-a deschis larg porțile spre a întîmpina oaspeți dragi sosiți din toate colțurile țării. Sîmbăta trecută, în dimineața caldă și plină de parfumul toamnei, bătrînele trepte ale liceului au fost urcate — pentru a cîta oară? — de foștii săi elevi (printre aceștia se aflau și cîțiva absolvenți ai primelor promoții a liceului), de numeroși foști și actuali profesori, de elevii săi de astăzi. Întîlnirea cu liceul a fost emoționantă, plină de căldură, de aduceri aminte. Jubileul celor 75 de ani a avut loc la Teatrul Național. Adunarea festivă a fost salutată de Miu Dobrescu, membru supleant al Comitetului executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului județean de partid, președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean Iași. A luat cuvîntul apoi, din partea Ministerului Învățămîntului prof. univ. dr. Gavril Simboan, director general.

Despre activitatea pe care acest prestigios liceu a desfășurat-o de-a lungul celor 75 de ani a vorbit prof. Petre Tănăsucă, directorul liceului, iar în numele celor mai vechi absolvenți ai liceului a vorbit acad. Iorgu Iordan. Participanții la adunare au adoptat textul unei telegrame adresată **Comitetului Central al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.**

Adunarea festivă s-a încheiat cu o frumoasă serbare la care, elevi îmbrăcați în uniformele purtate de foștii absolvenți, au reînviat momente din istoria liceului, din tradițiile sale.

Oaspeții au participat apoi la sesiunea cercurilor pe specialități, precum și la o sesiune de comunicări a cadrelor didactice din liceu. Festivitățile prilejuite de aniversarea liceului s-au încheiat cu dezvelirea bustului lui C. Negruzzi, cu vizitarea unei bogate și interesante expoziții și cu o plimbare prin Iași.

Liceul „Vlaicu Vodă"

Duminica trecută, Liceul „Vlaicu Vodă" din Curtea de Argeș și-a sărbătorit semicentenarul. La adunarea festivă organizată în sala Casei de cultură au participat Gheorghe Năstase, prim secretar al Comitetului județean Argeș al P.C.R., președinte al Consiliului popular al județului Argeș, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, foști și actuali profesori și elevi, numeroși oaspeți. Silviu Stoiculescu, directorul liceului, a vorbit în cadrul adunării festive despre activitatea pe care liceul a desfășurat-o în cei 50 de ani ai săi, subliniind condițiile deosebite pe care le are create astăzi liceul pentru a instrui și educa elevii.

Participanții la adunare au adresat o telegramă **Comitetului Central al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU**, în care, printre altele, se spune: „Mulțumind pentru condițiile bune ce ne-au fost create, ne angajăm să fim la înălțimea sarcinilor de mare răspundere pe care partidul și statul le pune în fața învățămîntului, pentru transpunerea în viață a Directivelor Comitetului Central al partidului".

Școala generală din Buciumi

Străvechea comună Buciumi, așezată pe pitoreasca vale a Trotușului, a trăit duminică un emoționant eveniment: împlinirea unui veac de la înființarea școlii generale. Au venit să cinstească această sărbătoare cei mai vechi învățători ai școlii, actuali dascăli, foștii și actualii săi elevi.

Au fost, de asemenea prezenți reprezentanți ai organelor județene și locale de partid și de stat.

Profesoara Elena Manea, directoarea școlii, a trecut în revistă momente de seamă ale activității școlii arătînd că astăzi școala numără peste 300 de elevi și 16 cadre didactice, laboratoare, bibliotecă, săli de clasă corespunzătoare. Participanții la adunare au adoptat apoi textul unei telegrame adresată **C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU** în care se spune printre altele: „Colectivul de cadre didactice și elevi se angajează să-și consacre cunoștințele și forțele de care dispun, slujirii patriei și partidului. Vom căuta ca prin activitatea neobosită a școlii, organizației de partid, de tineret și pionieri și a părinților, să creștem și să educăm tînăra generație în spiritul dragostei față de patrie și partid, al înaltelor idealuri ale societății noastre socialiste".

Școala generală din Chilieni

100 de ani a sărbătorit duminică și Școala generală din comuna Chilieni, județul Covasna. Îmbrăcați în pitorești costume naționale, la sărbătoare au participat numeroși oaspeți din comună și din localitățile învecinate. Au fost de asemenea prezenți reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat, foști și actuali profesori și elevi. Imre Iosif, directorul școlii, a vorbit despre activitatea școlii din trecut și din prezent. A luat de asemenea cuvîntul, vorbind despre anii săi de școală, Mihai Bartha, fost elev al școlii, astăzi în vîrstă de 90 de ani.

În telegrama pe care au adresat-o **C.C. al P.C.R, tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU**, participanții la adunare își exprimă dragostea și atașamentul față de politica înțeleaptă a partidului, închinată bunăstării materiale și spirituale a poporului român, hotărîrea fermă a cadrelor didactice și elevilor de a continua și dezvolta frumoasele tradiții de învățătură ale școlii sărbătorite, spre a forma noi generații de cadre bine pregătite.

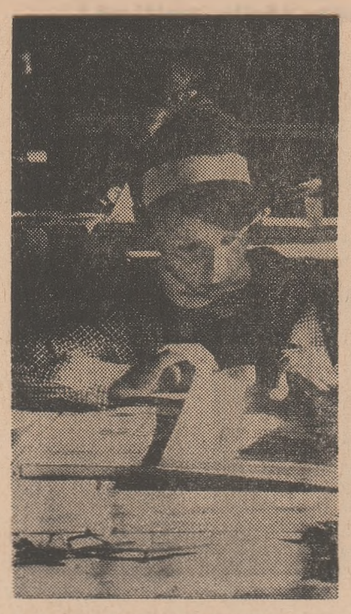

Ora de citire la clasa I

Pregătiri pentru Simpozionul național al educatorilor

După cum se știe, peste puțin timp, în zilele de 31 octombrie și 1 noiembrie vor avea loc lucrările fazei pe țară a Simpozionului național „Rolul și locul educatorului în procesul de modernizare a învățămîntului". Săptămîna aceasta organizatorii — Comitetul Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură și Ministerul Învățămîntului în colaborare cu Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic și Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice au definitivat programul și au luat măsurile necesare pentru buna desfășurare a lucrărilor simpozionului. Iată cîteva amănunte de interes general:

Lucrările simpozionului se vor desfășura în localul Universității din București, b-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 64, în dimineața primei zile, participanții se vor întruni în ședință plenară în aula mare a universității. În continuare lucrările simpozionului se vor desfășura pe secții. A doua zi, dimineața, vor continua dezbaterile pe secții pentru ca apoi lucrările să se reia în ședință plenară în cadrul căreia se vor prezenta concluziile coordonatorilor de teme și cuvîntul de închidere.

În cadrul simpozionului vor ființa 24 de secții grupate pe șase teme mari. Tema I „Modernizarea conținutului și a metodologiei învățămîntului" cu secțiile: „Învățămînt preșcolar", „Clasele I—IV", „Limba și literatura română", „Limbi clasice", „Limbi moderne", „Istorie, științe sociale", „Matematică", „Fizică, chimie", „Biologie, geografie", „Muzică", „Învățămînt special", „Pedagogie cibernetică", „Mijloace moderne de învățămînt".

Tema a II-a „Organizarea și conducerea activității școlare cu secțiile: „Școala ca instituție educativă", „Profesorul — conducător al procesului instructiv educativ".

Tema a III-a „Orientarea școlară și profesională. Evaluarea rezultatelor școlare" cu secțiile: „Orientarea școlară și profesională" și „Evaluarea rezultatelor școlare".

Tema a IV-a „Educația tineretului școlar" cu secțiile: „Educația prin procesul de învățămînt", „Dirigenția", „Rolul educativ al activității extrașcolare — organizațiile de pionieri și tineret".

Tema a V-a „Pregătirea și perfecționarea personalului didactic" cuprinsă într-o singură secție cu același titlu.

Tema a VI-a „Perfecționarea activității sindicatelor din învățămînt" cu secțiile: „Colaborarea organelor și organizațiilor sindicale cu conducerile școlilor și cu organele de îndrumare și control", „Contribuția organelor și organizațiilor sindicale la pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice", „Activitatea cultural-educativă a sindicatelor".

La conducerea lucrărilor simpozionului vor lua parte cadre cu munci de răspundere din Ministerul Învățămîntului, Uniunea Sindicatelor din învățămînt și cultură, Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic și din cadrul societăților științifice. De asemenea au fost invitate numeroase personalități științifice din învățămîntul românesc: acad. Grigore C. Moisil, prof. dr. docent Vintilă Mihăilescu, membru corespondent al Academiei, prof. dr. docent Anatolie Chircev, prof. dr. docent Vasile Pavelcu, prof. dr. docent N.I. Barbu, prof. dr. Vasile Cucu, prof. dr. Georgeta Munteanu, prof. dr. Aron Petric, prof. dr. Gheorghe Brătescu, prof. dr. Constantin Pufan, prof. dr. Dumitru Salade și alții.

Izabela Sadoveanu despre manualele școlare și literatura pentru copii și tineret

Se împlinesc anul acesta 100 de ani de la nașterea Izabelei Sadoveanu, a cărei operă pedagogică[1]) se încadrează în mișcarea culturală progresistă din țara noastră din primele decenii ale secolului al XX-lea. Timp de aproape cincizeci de ani această neobosită dăscăliță a propagat idei noi cu privire la „școala activă" și a experimentat cu îndrăzneală metode noi de instruire și educare.

Izabela Sadoveanu a fost preocupată în mod deosebit de problema cărților școlare, formulînd cerințe care sînt încă actuale. Într-o recenzie publicată în anul 1930, analizînd manualul de limba română pentru clasa a V-a (astăzi clasa a IX-a) a scriitorului C. Botez, ea constata deficiența criticii literare, care subapreciază importanța cărților școlare, nu se preocupă de analiza lor și subliniază, totodată, că nici chiar autorii de manuale nu pretindeau acestui gen de scrieri vreo valoare literară. De o parte, constata recenzenta, se aflau autorii, preocupați mai mult de a transpune în aceste lucrări conținutul programelor analitice, iar pe de altă parte se afla copilul sub teroarea notei, obsedat de îndeplinirea pe de rost, apoi de redarea cît mai exactă a formulelor condensate și uscate.

Izabela Sadoveanu era de părere că manualul școlar trebuie să găsească cele mai potrivite modalități pentru a-l pune pe copil în contact cu fapte și probleme legate de viață, de practică și prezentate într-o formă vie, precisă, limpede și interesantă. Ea a criticat în diferite lucrări greșeala acelor destoinici care coborau nivelul manualelor, al cărților de lectură sau al prelegerii lecțiilor socotind că așa vor fi la nivelul de înțelegere al elevilor. De aci o tratare banală și simplistă a temelor, o înșirare de date comune, care produc școlarilor dezinteres și plictiseală. Inteligența și puterea de judecată a tînărului și chiar a copilului, remarca Izabela Sadoveanu, nu trebuie minimalizate. Elevul este sensibil la încrederea ce i se arată. El vrea să fie luat în serios. De aceea manualul școlar trebuie conceput ca o carte în care „un om de știință discută cu seriozitate cu elevul". Izabela Sadoveanu subliniază însă și importanța prezentării elevului, a stăpînirii instrumentelor cu ajutorul cărora pot aprecia judicios lecturile literare sau științifice. Din primii ani de școală copilul trebuie să cîștige tehnica de a citi în chip inteligent și de a vorbi corect, trebuie să capete deprinderi pentru lectură.

În nenumărate articole și studii închinate literaturii pentru copii și tineret Izabela Sadoveanu a atras atenția asupra imensei valori educative a lecturii. La 17 ani, scrie ea, „tineretul trebuie să aibă format obiceiul de a citi și un gust destul de sigur spre a ști să aleagă între o carte proastă și una bună, fără să stea la îndoială. În fața pericolului ideologiei fasciste ce amenința în acea vreme, problema cărții devine pentru Izabela Sadoveanu o chestiune vitală în educația tineretului. Ea se preocupă de calitatea literaturii pentru tineret și critică poziția acelora care o socotesc drept o literatură minoră, ce ar putea fi scrisă oricum și de „oricine", cerînd ca cei mai valoroși scriitori să fie atrași în această operă importantă. Totodată difuzează ideea unei diferențieri a literaturii destinate copiilor. În acest sens laudă lucrarea lui L. Bologa „Lectura tineretului", întreprinsă în cadrul laboratorului de psihologie experimentală din Cluj, ca un prim început de studiu științific, la noi, în acest domeniu.

Ca în toate celelalte direcții ale gîndirii și activității sale pedagogice, Izabela Sadoveanu a rîdicat cu clarviziune problema marii însemnătăți a cărților pentru tineret și a necesității unei cercetări științifice asupra literaturii ce trebuie pusă, în mîna generațiilor tinere.

LENORMANDA BENARI

[1]) În Editura didactică și pedagogică va apare anul acesta o lucrare monografică în care este prezentată opera Izabelei Sadoveanu.

DATE MEMORABILE DIN ISTORIA PATRIEI

Greva generală din 1920

(Urmare din pag. 1)

de producție, pe orașe sau pe regiuni industriale — constituia un indiciu concludent al faptului că, însuflețită de noi speranțe, clasa muncitoare refuza să mai trăiască în stare de mizerie și ignoranță, își afirma cu hotărîre dreptul de a ocupa locul care i se cuvenea în societatea românească. În această ordine de idei, greva generală din octombrie 1920 a fost o ripostă, pe scara întregii țări, la politica antipopulară a burgheziei și moșierimii care, preocupate de obținerea prin orice mijloace a unor profituri cît mai mari, au căutat să arunce povara refacerii economiei, lovită de război pe spinarea oamenilor muncii, intensificînd exploatarea clasei muncitoare și a celorlalte pături truditoare de la orașe și sate.

Avîndu-și rădăcinile în natura relațiilor de clasă din România postbelică, în suferințele zecilor de mii de muncitori exploatați și asupriți fără milă, greva generală din 1920 a zguduit puternic temeliile regimului burghezo-moșieresc. Ea a demonstrat creșterea conștiinței de clasă și maturizarea politică a clasei muncitoare, fapt care consacra clasa muncitoare ca o forță națională în stare să-și asume rolul de conducător al întregului popor, al întregii națiuni în lupta pentru o viață nouă.

Cu muncitorii intrați în grevă în octombrie 1920 s-au solidarizat toate elementele democratice ale societății românești, personalități cu vederi de stînga, ca Gala Galaction, C. G. Costa-Foru, N. Tonitza, Dr. N. Lupu, Dem. Dobrescu, Gr. Iunian, Radu Rosetti, V. Iamandi, D. Gusti, V. Madgearu, Vasilescu Nottara ș.a. În același timp, greva a avut un larg răsunet în străinătate. Despre desfășurarea ei și despre procesele intentate participanților s-au scris pagini pătrunse de simpatie în presa din U.R.S.S., Franța, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, Grecia, Polonia, Austria, Elveția, Germania și din alte țări.

Cu toate că nu a dus la satisfacerea revendicărilor, pentru care fusese declanșată, greva generală a avut o imensă însemnătate în viața mișcării muncitorești din România. Ea a constituit un bogat izvor de învățăminte pentru membrii și militanții revoluționari ai partidului socialist și ai sindicatelor, pentru întreaga clasă muncitoare din România. Experiența grevei a relevat sarcina transformării fără întîrziere a partidului socialist în partid comunist, marxist-leninist. „Acțiunile desfășurate de clasa muncitoare în perioada avîntului revoluționar, greva generală din octombrie 1920 — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — au scos în evidență necesitatea creării unui partid revoluționar capabil să organizeze și să conducă proletariatul la lupta pentru îndeplinirea sarcinilor sale istorice".

Acest obiectiv de excepțională importanță pentru proletariatul român s-a realizat la numai cîteva luni după grevă. În mai 1921, Congresul socialiștilor români a hotărît transformarea Partidului Socialist în Partidul Comunist Român, sub conducerea căruia oamenii muncii din România au străbătut un drum glorios, au înfăptuit revoluția populară, au înlăturat dominația claselor exploatatoare, au trecut la edificarea socialismului, au deschis largi perspective progresului multilateral al patriei noastre.

Conferința Națională a P.C.R. Octombrie 1945

(Urmare din pag. 1)

tură cu progresul industrializării țării și că de țăria industrială a țării depinde în mare măsură însăși independența statului nostru".

Punînd la temelia reconstrucției și dezvoltării României refacerea și dezvoltarea industriei, Conferința a stabilit un amplu program pentru refacerea uzinelor siderurgice și metalurgice, restabilirea integrală și dezvoltarea transporturilor, exploatarea judicioasă a resurselor energetice și electrificarea țării, atragerea în circuitul economic și de descoperire de noi rezerve de materii prime, valorificarea bogățiilor naturale; o rațională folosire a forței de muncă, a capacității și energiei creatoare a poporului.

În programul de refacere și dezvoltare a economiei naționale, dezbătut de Conferință, un loc important l-a ocupat agricultura. Conferința a stabilit măsuri pentru ridicarea agriculturii și a nivelului de trai al maselor țărănești cum sînt: desăvîrșirea reformei agrare; organizarea centrelor de închiriat mașini și tractoare, înzestrarea agriculturii cu noi utilaje produse de industria națională, sporirea producției agricole și a suprafeței arabile, refacerea și dezvoltarea șeptelului; asigurarea agriculturii cu credite necesare investițiilor; o judicioasă exploatare a fondului forestier.

Conferința a indicat necesitatea reorganizării sistemului de credit, care să permită statului să controleze și să coordoneze creditele și investițiile; de asemenea a fost subliniată necesitatea efectuării unei reforme fiscale și monetare, a combaterii inflației și haosului financiar.

Alături de probleme economice. Conferința a acordat o mare atenție problemelor întăririi politice a regimului democratic, rolului statului în viața economică și social-politică a țării, intensificării luptei împotriva reacțiunii, pentru victoria forțelor democratice în alegerile parlamentare ce urmau să aibă loc. În acest scop au fost stabilite măsuri cu privire la întărirea continuă a unității de acțiune a clasei muncitoare, a alianței muncitorești-țărănești, a frăției dintre oamenii muncii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare.

Conferința Națională a P.C.R. a acordat o mare atenție problemelor vieții interne de partid. Remarcînd rămînerea în urmă pe plan organizatoric a partidului față de creșterea influenței sale politice în mase, faptul că nivelul politic și ideologic al cadrelor de partid nu ținea pas cu creșterea generală a partidului, precum și o seamă de alte neajunsuri în domeniul muncii organizatorice, Conferința a orientat întregul partid spre lichidarea acestor neajunsuri, a pus în fața partidului, a tuturor comuniștilor, sarcini de mare însemnătate privind consolidarea pe mai departe a organizațiilor de partid, întărirea activității organizatorice în rîndul muncitorilor, țăranilor muncitori și intelectualilor; lupta împotriva pripelii și grabei în luarea hotărîrilor, organizarea temeinică a muncii politice pe baza studierii situației concrete, întărirea răspunderii colective și individuale a cadrelor, printr-un control riguros și ajutor continuu din partea organelor de conducere asupra îndeplinirii sarcinilor, întărirea disciplinei de partid; ridicarea nivelului politic al cadrelor, imprimarea unui spirit critic și autocritic în toate organizațiile de partid, întărirea vigilenței revoluționare și a legăturilor partidului cu masele.

Conferința Națională a subliniat ca o sarcină de prim ordin a comuniștilor de a lupta pentru păstrarea unității și purității rîndurilor partidului. Apreciind că luptele fracționiste și sectarismul constituie un pericol pentru partid, îi slăbesc forța sa de organizator și conducător politic al clasei muncitoare și al poporului, Conferința sublinia una din sarcinile centrale ale partidului aceea „de a sfărîma încercarea de slăbire a unității sale de voință, a descoperi și înăbuși în fașă manifestări care pot submina unitatea ideologică, politică și organizatorică a partidului".

Un important rol în îndeplinirea acestor sarcini l-a avut Statutul partidului adoptat de Conferință. Avînd la bază principiile marxism-leninismului, urmărind întărirea politico-organizatorică și călirea marxist-leninistă a partidului, Statutul P.C.R. a constituit o armă însemnată în acțiunea de apărare a unității rîndurilor partidului împotriva manifestărilor fracționiste, de călire a cadrelor și membrilor de partid.

Conferința Națională a P.C.R. a pus ca o sarcină de covîrșitoare importanță realizarea unității politice și organizatorice a clasei muncitoare, subliniind în această privință necesitatea întăririi colaborării dintre Partidul comunist și Partidul social democrat în cadrul Frontului Unic Muncitoresc, crearea treptată a condițiilor pentru unirea celor două partide pe bazele principiale ale marxism-leninismului.

Sfîrșitul anului 1945 a găsit partidul, guvernul și forțele democratice în plină luptă pentru consolidarea regimului democrat. Pînă la sfîrșitul acestui an, majoritatea întreprinderilor industriale au fost puse în funcțiune, sporind capacitatea de producție a țării. A început construcția unor obiective industriale noi și fabricarea unor produse pentru prima oară în țara noastră. Treptat a sporit producția la o serie de produse hotărîtoare pentru economie: fontă, oțel, laminate, gaz metan, celuloză, hîrtie, ciment, cherestea.

În cei 25 de ani care au trecut de la Conferința Națională din octombrie 1945, Partidul Comunist Român, aplicînd legile generale ale făuririi noii orînduiri la condițiile concrete ale României, a desfășurat o intensă activitate politică și organizatorică pentru generalizarea și consolidarea relațiilor socialiste de producție, pentru făurirea economiei socialiste unitare, pentru crearea și dezvoltarea unei puternice baze tehnice-materiale a socialismului. Poporul român a înfăptuit cu succes o societate nouă socialistă.

Referindu-se la bilanțul de victorii obținute de poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** aprecia la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale din august 1969, că el «**încoronează ani de luptă și muncă eroică, oglindește voința nestăvilită de progres a poporului român, devotamentul său față de idealurile socialismului, reprezintă un motiv de profundă mîndrie patriotică pentru toți oamenii muncii**».

Avîntul deosebit pe care l-a luat industria, agricultura și în general economia și cultura națională în perioada care a urmat Congresului al IX-lea și Congresului al X-lea al partidului reflectă justețea liniei politice a P.C.R., precum și legătura indisolubilă dintre aspirațiile poporului și activitatea laborioasă a conducerii partidului nostru.

Poporul român, însuflețit de istoricele hotărîri ale Congresului al X-lea a Partidului, obține continuu noi și importante succese în procesul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. România socialistă aducînd totodată prin politica ei externă — care se bucură de un deosebit prestigiu — o mare contribuție la promovarea ideilor de pace, colaborare între popoare și progres social.

seo ven te

Sesiune de comunicări consacrată lui Ion Neculce

O interesantă manifestare științifică a fost organizată la sfîrșitul săptămînii trecute în cadrul Liceului „Ion Neculce" din București, cu prilejul comemorării a 225 de ani de la nașterea marelui cronicar moldovean al cărui nume îl poartă liceul.

Comunicările prezentate s-au referit la viața și personalitatea lui Ion Neculce (prof. Lidia Marciuc), la permanențele neculciene în opera scriitorilor români (prof. Vasile Lungu), la rolul strălucitului cronicar în crearea limbii literare române (prof. Simion Moldoveanu). De asemenea au fost prezentate comunicări privind gîndirea social-politică a lui Ion Neculce (prof. Aurel Pîrlea), la chipul și opera lui Neculce oglindite în literatura rusă (prof. Eleonora Tath), la valențele educaționale ale operei cronicarului moldovean (prof. emerit Ion Dragu. Pe marginea comunicărilor s-au purtat discuții.

Simpozion despre geografia Dobrogei

În zilele de 23—25 octombrie a.c. Societatea de științe geografice — filiala Constanța — va comemora în cadrul simpozionului „Geografia aplicată a Dobrogei" un sfert de veac de la moartea geografului Const. I. Brătescu, savant român de reputație internațională.

Totodată în cadrul tematicii „Geografia aplicată a Dobrogei" se vor prezenta peste 50 de comunicări consacrate cunoașterii științifice a realităților acestei regiuni a țării precum și studiului resurselor ei naturale în vederea unei cît mai eficiente valorificări.

Pentru colecția de artă din satul Rădești-Argeș

Cenaclul artelor frumoase „Ioan Andreescu" din București, ai cărui membri componenți sînt profesori, a organizat în timpul vacanței de vară o tabără de creație în satul Rădești-Argeș.

Profesorii-pictori veniți aici au desfășurat o muncă asiduă de permanente căutări pentru cunoașterea realităților vieții rurale, cu complexele și bogatele lor manifestări. Rodul acestor strădanii s-a concretizat într-o expoziție deschisă în marea sală a căminului cultural local.

În picturi (ulei, acuarelă) și lucrări grafice de o reală valoare artistică au fost surprinse imagini caracteristice satului românesc din regiunile subcarpatice: case cu arhitectură tipic muscelceană, oameni și îndeletniciri locale, peisaje compoziții etc. Între aceste lucrări care au un evident caracter realist-umanist și o autentică valoare documentară, aducînd astfel un binemeritat elogiu pitorescului peisaj muscelean, se disting prin siguranța liniilor, prin tehnica variată și finețea interpretării, prin tonalitățile lor calde, vibrante și viguroase, opere care aparțin profesorilor pictori Ecaterina Delighioz, Elena Beloiu-Iliescu, Octavian Milculescu, Ana Frinculescu, Maria Frinculescu, Emil Nicolescu-Nic, Marius Popescu, Florica Tătulescu.

Ceea ce este cu deosebire semnificativ în această acțiune este că profesorii-pictori menționați și-au dăruit operele realizate pentru îmbogățirea colecției de artă din localitatea care i-a găzduit. Valoroasa inițiativă a Cenaclului „Ioan Andreescu", merită toată admirația.

VICTORIA PETRESCU

Supliment al „Revistei de pedagogie"

A apărut recent primul număr al suplimentului pentru învățămîntul preșcolar publicat de „Revista de pedagogie". După cum aflăm din cuvîntul introductiv, intitulat „Reflexiuni și îndemnuri" și semnat de conf. univ. dr. George Văideanu, directorul Institutului de științe pedagogice, inițiativa de a publica un supliment dedicat în întregime învățămîntului preșcolar este menită să contribuie la angajarea pe un drum nou a corpului educatoarelor, la inițierea unor cercetări ameliorative și la elaborarea unor soluții eficiente, în serviciul forului de decizie, în vederea modernizării activității cu copiii în faza pregătirii lor pentru școală. Institutul, se arată în cuvîntul introductiv, va continua să scoată acest supliment pînă cînd o revistă trimestrială, care ar putea fi intitulată „Copilul", va putea fi dedicată învățămîntului preșcolar, aflat în pragul unor transformări profunde.

Primul număr al suplimentului cuprinde articolele „Copilul preșcolar în societatea contemporană" de Ursula Schiopu, „O nouă orientare a activității instructiv-educative din grădiniță" de Florica Andreescu, „Unitatea de acțiune a grădiniței și școlii în educarea copiilor" de Cornelia Marinescu, „Jocul, mijloc de asimilare a normelor de conduită" de Maria Taiban, „Jocul de creație — mijloc important al dezvoltării intelectuale, sociale și morale a copilului" de Viorica Filimon, „Contribuții ale focurilor didactice la dezvoltarea gîndirii și vorbirii" de Viorica Nicolaescu, „Perceperea cuvintelor ca unități lexice, analiza și sinteza silabică" de Maria V. Nicoară, „Tehnica și grădinița" de Aspazia Socaciu.

Revista „Colocvii"

NR. 9—10/1970

În curînd apare — în număr dublu (septembrie și octombrie) — revista „Colocvii". În coloanele ei cititorii pot găsi un bogat material informativ și documentar: anchete internaționale, interviuri (cu H. Coandă, Șerban Cioculescu), articole semnate de academician Grigore C. Moisil, de Ovidiu Bădina, Ursula Schiopu, Mihai Botez, Eugen Rusu etc.

CÎND ŞI CUM DESCOPERIM VOCAŢIA?

Dinamica manifestării vocaţiei ● Testele de inteligenţă generală şi testele de aptitudini ● Nu putem opera decît cu tehnici etalonate şi validate, ● Rutina stocării de informaţie, o barieră în calea afirmării aptitudinilor

Recunoaşterea potenţialului vocaţional al tineretului constituie pentru învăţămîntul modern un imperativ de prim ordin, care decurge atît din necesitatea individuală a realizării plenare şi optime a personalităţii umane, cît şi din necesitatea mai largă de a plasa în circuitul social şi a utiliza toate valorile umane. Fenomen de o deosebită complexitate, psihodiagnoza vocaţională şi evaluările prognostice efectuate pe baza acesteia solicită competenţă şi respectarea riguroasă a unor norme precise, utilizarea unui întreg complex de tehnici şi mijloace.

Testarea diagnostică se transformă într-una prognostică

Testarea vocaţiei şi stabilirea semnificaţiei ei prognostice sînt strîns legate de specificul dezvoltării psihice a individului, care se caracterizează atît prin ritm, cît şi prin durată şi intensitate diferite. Referindu-se la această problemă, conf. univ. dr. **MIHAI GOLU,** de la catedra pe psihologie a Universităţii din Bucureşti, a precizat că se cunosc trei tipuri caracteristice ale dinamicii de manifestare şi de dezvoltare a aptitudinilor. Primul se caracterizează printr-un ritm foarte intens şi accelerat încă în primele etape ale copilăriei. Este vorba de aşa-numitele cazuri de dezvoltare precoce, intensivă a capacităţii în raport cu media pentru vîrsta respectivă. Un al doilea tip, oarecum opus primului, se dezvoltă întrucîtva lent, astfel că la început individul nu se evidenţiază cu nimic în raport cu media comună, pentru ca de la un anumit moment să asistăm la un salt vertiginos, el înregistrînd achiziţii foarte importante în direcţia aptitudinilor. În sfîrşit, la cel de-al treilea tip de curbă evolutivă, dezvoltarea se realizează fără salturi marcante, cota de achiziţii fiind egal distribuită pe întreg intervalul de maturizare a individului.

Nu putem pretinde ca, o dată efectuată testarea, ea să ne dea un răspuns definitiv la toate problemele privind posibilităţile actuale şi de perspectivă ale individului. Dacă este vorba să facem o treabă serioasă şi să introducem prospectarea orientării vocaţionale în practica activităţii şcolare curente, se impune ca testarea să fie efectuată periodic. Vom avea astfel posibilitatea, comparînd diferitele profile, conturate în diferite momente, să desprindem tendinţele specifice de dezvoltare ale unui tînăr.

La ce procedee concrete putem apela, atît în scopuri diagnostice cît şi în scopuri prognostice? Psihologia ne oferă la ora actuală un întreg ansamblu de metode şi tehnici. Se pare că cele mai potrivite se dovedesc probele mai mult sau mai puţin standardizate, pe care le cunoaştem sub denumirea de teste şi care se includ în două categorii principale: „testele de nivel" sau „de inteligenţă generală" şi „testele de aptitudini şi de personalitate". Primele pot să ne releve gradul de disponibilitate generală pentru instruire şi educare. Se poate stabili astfel, în cadrul colectivului cu care se lucrează, o scală de distribuţie foarte importantă pentru individualizarea regimului instructiv-educativ. Cea de-a doua categorie de teste este destinată detectării şi măsurării anumitor laturi, anumitor factori sau anumitor structuri aptitudinale. Firește, în clasele mici va fi mai puţin vorba de manifestarea pregnantă a unor astfel de aptitudini speciale, deşi prezenţa lor nu este de loc exclusă. Dar despre vocaţie putem să vorbim abia cînd se stabilizează personalitatea, pentru că vocaţia este o însuşire a profilului relativ stabil al personalităţii.

Interese exprimate şi interese manifeste

Vorbind despre voçaţie este indispensabil să insistăm şi asupra problemei intereselor. După cum ne spunea cercetătoarea **MIHAELA ROCCO,** de la Institutul de psihologie, la nivelul diagnozei interesele pot fi de două feluri: **interese exprimate,** detectate prin chestionare în cadrul cărora subiecţii îşi exprimă direct preferinţele prin răspunsuri date la întrebările cuprinse în ancheta psihologică şi **interese manifeste,** desprinse îndeobşte din observarea activităţilor la care participă elevii în şcoală şi în afară de şcoală. În primul caz, interesele sînt sondate prin întrebări directe. Psihologi reputaţi ca E. K. Strong şi L. Kuder au elaborat în acest scop diverse tipuri de chestionare. Într-un astfel de chestionar, de pildă, subiecţii trebuie să aleagă unul din următoarele trei răspunsuri „îmi place", „îmi displace" sau „îmi este indiferentă" profesia, activitatea, obiectul cutare. Un alt tip de chestionar indică cinci profesii, cinci activităţi etc. solicitînd subiecţii să le ierarhizeze în funcţie de preferinţe. Sînt şi chestionare care impun răspunsuri tranşate, de tipul „îmi place cel mai mult", „îmi place cel mai puţin". Nici unul din aceste chestionare nu ne poate procura însă date asupra intereselor manifeste. Pentru acestea din urmă ne servim de alte modalităţi de detectare. Li se prezintă, de exemplu, elevilor un film despre una sau mai multe profesii. După aceea se poartă cu ei o discuţie şi se observă ce aspecte au fost reţinute mai cu seamă din filmul respectiv. În alte cazuri elevii sînt solicitaţi să definească termenii care ţin de domeniul unei anumite activităţi şi se poate vedea astfel în ce măsură au fost sau nu preocupaţi de domeniile respective. Important este că atît chestionarele de interese exprimate cît şi metodele de detectare a intereselor manifeste nu dau rezultate în urma unor probe unice, ci a unor probe repetate, care se completează reciproc. Rezultatul dobîndit prin asocierea concluziilor la care conduc ele cu concluziile din testele de aptitudini (rezultat care poate fi numit vocaţie) este de un imens interes pentru orientarea profesională.

Aplicarea testelor trebuie efectuată cu prudenţă

Referindu-se la tehnicile de cunoaştere a intereselor exprimate şi manifeste, lector univ. **PAULA CONSTANTINESCU,** de la catedra de psihologie a Universităţii din Bucureşti ne atrăgea atenţia asupra faptului că aplicarea chestionarelor, a testelor de orice natură, trebuie efectuată cu prudenţă, după o serioasă pregătire prealabilă. Ele reclamă o întreagă operaţie de etalonare şi validare pe eşantioane reprezentative de populaţie. Nu putem prelua mecanic un test aplicabil în nu ştiu care ţară şi a cărui validitate nu a fost verificată pe populaţia din ţara noastră. Nici testele de nivel general nu pot fi utilizate astfel şi nici cele de aptitudini, speciale. O aplicare abuzivă a testelor poate să compromită atît semnificaţia şi valoarea efectivă a acestora, cît şi activitatea de cunoaştere a elevilor. Pentru detectarea intereselor există, mai la îndemîna profesorilor, „proba catalogului de cărţi" elaborată de Francisca Baumgarten, care a fost etalonată şi validată pentru ţara noastră de un colectiv de psihologi din Iaşi. Ea constă dintr-un inventar de 400 de titluri de cărţi din diverse domenii, în care elevii trebuie să opteze pentru un număr delimitat. În funcţie de cărţile indicate se stabilesc domeniile de preferinţă. În schimb, alte instrumente de investigare, cum sînt foaia de interese vocaţionale elaborată de Strong, testele lui Kuder sau ale lui D. E. Super nu pot constitui deocamdată pentru noi decît subiectul unor cercetări. Putem să realizăm o cunoaştere mulţumitoare a elevilor şi fără să apelăm neapărat la existenţa unor tehnici standardizate. De pildă, putem încerca să creăm, în procesul activităţii didactice la diferite obiecte de învăţămînt, sarcini sau situaţii problematice care să ofere posibilitatea obiectivării unor aptitudini. În general conceperea procesului de învăţare după principiile problematizării reprezintă o cale eficientă, care se află la îndemîna oricărui profesor, atît pentru a lua mai direct în stăpînire firele dezvoltării psihice a elevului, cît şi pentru relevarea posibilităţilor sale. Aceasta ar duce la desfăşurarea unei observaţii psihologice veritabile care, întinzîndu-se pe un interval mai mare de timp, poate să ne ofere o imagine edificatoare.

Orice examen psihologic, şi cu atît mai mult cel care conduce la cunoaşterea aspectelor vocaţionale, este deosebit de complex. Complexitatea sa decurge din complexitatea fenomenelor pe care le cercetează, din faptul că însuşi potenţialul uman este complex şi polivalent şi, mai ales în copilărie şi adolescenţă, dinamic şi supus unei multitudini de influenţe. Totodată, complexitatea examenului la care ne referim decurge şi din complexitatea tehnicilor, a mijloacelor şi instrumentelor la care face apel această cunoaştere. „Prognoza — spunea acad. Gr. C. Moisil — este istorie inversată" şi pentru psiholog prognoza nu poate fi realizată decît prin cunoaşterea istoriei manifestărilor elevilor.

Dată fiind complexitatea despre care vorbeam, devine evidentă necesitatea de a se intensifica pregătirea psihologică a profesorilor. Poate că ar fi bine venită o iniţiere mai largă a acestora în problemele psihodiagnosticării, cel puţin în legătură cu unele mijloace minimale — tehnici de observare, de consemnare a datelor, de utilizare a unor „scări de estimare", de realizare a unei anamneze, de întocmire a unor chestionare sociometrice, în speţă a celor de reputaţie care pot fi completate cu metoda aprecierii obiective (prof. dr. Gh. Zapan) etc.

Problematizarea dezvoltă aptitudinile şi atitudinile creative

Descoperirea vocaţiei constă în ultimă instanţă în descoperirea aptitudinilor şi în rezolvarea intereselor pentru o activitate, pentru o profesiune corespunzătoare înzestrării. Dar vocaţia, ca şi aptitudinile şi interesele pe care le implică, nu reprezintă un dat, gata constituit în întregime dintru început, care urmează numai să fie descoperit. Date sînt doar premisele vocaţiei, premisele aptitudinilor şi intereselor ce stau la baza acesteia. Dezvoltarea lor este opera educaţiei. Se pune ca atare problema în ce măsură reuşeşte şcoala să se achite de sarcinile care îi revin în acest domeniu.

Aptitudinile — ne-a declarat cercetătorul principal dr. **MARIAN BEJAT** de la Institutul de psihologie — se dezvoltă în decursul activităţilor care le presupun şi care nu pot fi îndeplinite fără concursul lor. Solicită oare activitatea şcolară personalitatea elevilor în aşa fel încît să devină revelatorul potenţialului lor genetic, încît să valorifice la maximum zestrea lor nativă, să favorizeze germinaţia şi să ocrotească mlădiţele firave ale aptitudinilor, să le transforme din virtualităţi în realităţi, să formeze elevilor interese profunde şi statornice pentru activităţile în care aptitudinile au perspectiva celei mai ample şi mai rodnice dezvoltări şi să-i ajute, în ultimă instanţă, să-şi descopere vocaţia?

Lucrurile merg mai uşor cînd este vorba de depistarea unora dintre aptitudinile artistice (muzicale sau plastice, de pildă) sau de aptitudinile matematice, care se manifestă de obicei mai de timpuriu şi cu deosebită pregnanţă. Elevii sînt îndrumaţi în aceste cazuri spre şcolile sau spre clasele speciale corespunzătoare. Dificultăţile cele mai mari sînt întîlnite — în mod aparent surprinzător — atunci cînd este vorba de cunoaşterea aptitudinilor generale, a aptitudinilor intelectuale (a inteligenţei şi mai ales a creativităţii). Rezultatele şcolare corelează statistic, destul de slab — iar în unele cazuri individuale nu corelează de loc — cu inteligenţa şi creativitatea gîndirii elevilor. Cauza este îndeobşte cunoscută. Învăţămîntul, aşa cum se face nu numai la noi, ci aproape pretutindeni, de cîteva secole, nu solicită, sau solicită prea puţin aceste aptitudini, adresîndu-se în special memoriei.

În ultima vreme se vorbeşte foarte insistent de necesitatea transformării învăţămîntului dintr-un învăţămînt eminamente **informativ** în unul preponderent **formativ.** Stocarea de informaţie trebuie să fie nu atît un scop în sine, cum e din păcate de obicei, cît un mijloc de dezvoltare a aptitudinilor intelectuale, a inteligenţei şi creativităţii. Or, acest din urmă lucru nu e posibil decît în cazul în care însuşirea cunoştinţelor devine un proces care implică înţelegerea profundă a informaţiei recepţionate, posibilitatea de a o încadra în reţeaua ierarhică a cunoştinţelor anterioare, păstrînd totodată un caracter dinamic şi avînd atributul operativităţii, ca şi capacitatea de a structura şi restructura succesiv conform solicitărilor.

Aşa-numita „problematizare" a învăţămîntului poate în adevăr conduce la obţinerea cunoştinţelor ca urmare a efortului de „a învăţa descoperind", ca un rod al demersurilor propriei gîndiri — şi nu ca un rezultat al străduinţelor memoriei mecanice. Problematizarea dezvoltă schemele operatorii ale gîndirii logice şi antrenează, în mai mare sau mai mică măsură, aptitudinile şi atitudinile creative. Rezolvarea de probleme contribuie atît la dezvoltarea gîndirii convergente (a inteligenţei), cît şi la dezvoltarea gîndirii divergente (a creativităţii), întrucît rezolvarea de probleme, chiar cînd solicită găsirea unei singure soluţii (trăsătură specifică gîndirii convergente) implică şi participarea gîndirii divergente, deoarece găsirea soluţiei unice presupune adesea numeroase tatonări în direcţii diverse, antrenînd participarea unora dintre factorii cognitivi ai creativităţii: flexibilitatea, asociativitatea, originalitatea.

Procedeul „problematizării" are în plus şi avantajul că transformă procesul adesea arid al însuşirii cunoştinţelor într-un „joc" — rezolvarea de probleme — într-o activitate mai interesantă, mai plăcută şi cu o mai mare audienţă în viaţa psihică a copilului, întărind astfel motivaţia intrinsecă a învăţării şi creînd condiţii favorabile atît exprimării cît şi dezvoltării aptitudinilor intelectuale.

Din păcate, însă, încercările de „problematizare" a predării, deşi întrunesc acordul formal al majorităţii cadrelor didactice, se împotmolesc în fapt în rutină şi nu se bucură de o mai largă difuziune. Consider că nu mai putem rămîne la nivelul intenţional-declarativ, al deziderateloi şi că încercările concrete de introducere a noului în acest domeniu se cer sprijinite în mai largă măsură.

Evident, cunoaşterea vocaţiei nu constituie o activitate în sine. Dacă psihodiagnoza este o bază pentru evaluările cu caracter prognostic privind direcţiile de dezvoltare ale personalităţii, cunoaşterea vocaţiei constituie o bază pentru stimularea şi punerea în valoare a potenţialului de interese şi aptitudini ale elevului. Aceste procese solicită o deosebită receptivitate din partea profesorilor, singurii în măsură să realizeze atît confruntarea elevilor cu posibilităţile lor, cît şi canalizarea acestor posibilităţi pe direcţia maximei lor valorificări.

OCTAVIAN BUZESCU

În laboratorul de fizică al Liceului agricol din Arad

MAŞINILE DE INSTRUIRE MERITĂ ÎNCREDEREA NOASTRĂ

Apărute recent în viaţa şcolilor, maşinile de învăţat se prezintă sub forme deosebit de variate — de la cele mai simple cu acţiune mecanică şi electromecanică, pînă la cele mai complexe, înzestrate cu calculatoare electronice şi instalaţie de televiziune.

Asemenea mijloace noi de învăţămînt au apărut şi în ţara noastră. La Oficiul de stat pentru invenţii au fost înregistrate încă în urmă cu mai mulţi ani procedeul şi instalaţia pentru controlul simultan al cunoştinţelor mai multor persoane, instalaţie cunoscută sub denumirea de VERFIX, un aparat de examinat după program, un dispozitiv electronic pentru verificarea cunoştinţelor şi alte instalaţii şi dispozitive de învăţat între care merită îndeosebi amintită instalaţia STUDEX creată de Universitatea din Iaşi. Concepute după principii constructive diferite şi vizînd modalităţi diferite de utilizare în procesul de învăţămînt, toate realizările amintite constituie o contribuţie originală, valoroasă a gîndirii pedagogice româneşti la dezvoltarea pedagogiei contemporane.

Indiscutabil, experienţa utilizării maşinilor de învăţat este insuficientă, datorită timpului scurt de cînd acestea şi-au găsit aplicarea în şcoală. Din această cauză mi se pare prematur să se tragă toate concluziile cu privire la eficacitatea folosirii lor. Cred însă că nu se poate ignora un fenomen de asemenea proporţii, care poate contribui în mod substanţial la creşterea randamentului şcolar, care preocupă un mare număr de teoreticieni şi practicieni din învăţămînt.

Marea diversitate a maşinilor de instruire (în ceea ce priveşte tehnica folosită, posibilităţile utilizării lor în procesul de învăţămînt) nu permite să se efectueze o apreciere unică. De aceea, sînt nejustificate respingerea sau acceptarea lor în bloc, global.

Este util, totuşi, să ne oprim şi asupra unor generalităţi. Printre părerile care circulă în legătură cu aceste mijloace de învăţămînt este şi aceea că utilizarea lor ar dăuna caracterului formativ al învăţămîntului, că maşinile de instruire, instalaţiile didactice ar avea mai mult posibilitatea să asigure transmiterea şi controlul unor cunoştinţe precise, formale, dar că nu pot să contribuie la dezvoltarea gîndirii elevilor, studenţilor. Subliniindu-se în mod just necesitatea de a deplasa accentul, în cadrul învăţămîntului, de la predarea de cunoştinţe la formarea deprinderilor de investigaţie, de interpretare, de generalizare, a capacităţii de autodezvoltare, de rezolvare independentă a problemelor noi, nemaiîntîlnite, se scapă uneori din vedere faptul că o condiţie de bază pentru o activitate mintală cu adevărat productivă este existenţa unei informaţii bogate. Între gîndirea creatoare, munca independentă a elevilor şi reţinerea, memorarea faptelor, asimilarea, integrarea organică a informaţiei în dinamica activităţii mintale nu este nici un fel de opoziţie. Cunoştinţele bogate şi variate constituie materialul cu care operează gîndirea creatoare.

Care este rolul maşinilor de instruire, al instalaţiilor şi dispozitivelor didactice privite din acest punct de vedere? De le bun început trebuie spus că ele constituie doar unelte la dispoziţia profesorilor. Utilizarea lor va avea un caracter formativ mai pronunţat sau mai puţin pronunţat în funcţie de modul cum sînt folosite. În fond, nu maşina instruieşte — oricît de perfecţionată ar fi ea. Instruirea este realizată tot de către profesor, sau, în orice caz, după programul stabilit de el. Caracterul formativ al învăţămîntului nu depinde deci de maşini, ci de cei ce le utilizează pentru pregătirea elevilor şi studenţilor. Rezultă că din ansamblul acestor mijloace aflate la dispoziţia cadrelor didactice trebuie să fie alese acelea care corespund cel mai bine scopului.

Faptul că între profesor, pe de o parte, şi clasa de elevi, grupa de studenţi, pe de altă parte, se interpune un mijloc tehnic determină pe unii să-şi manifeste îngrijorarea faţă de „mecanizarea" procesului de învăţămînt. În realitate, prin utilizarea acestor mijloace tineretul se obişnuieşte şi mai mult cu condiţiile progresului tehnic contemporan, îşi dezvoltă gîndirea tehnică, atenţia selectivă, îşi formează unele deprinderi de muncă industrială.

În mod obişnuit ideea utilizării maşinilor de instruire este asociată ideii de instruire programată, ca metodă specială de organizare a învăţămîntului. Este un adevăr că maşinile de instruire au fost concepute ca vehicule tehnice ale programei, ca factori de punere în valoare a materialului programat. De aceea, toate obiecţiunile aduse instruirii programate au fost considerate valabile şi pentru maşinile de instruire.

Nejustificat însă se limitează adesea utilizarea maşinilor de instruire la aplicarea metodei alegerii multiple, a alegerii răspunsului corect din mai multe răspunsuri oferite. Trebuie să amintim însă că în prezent se cunosc numeroase maşini cu ajutorul cărora se formulează răspunsuri. În afara maşinilor de instruire, concepute ca un suport material al instruirii programate, au apărut şi instalaţii didactice care pot fi utilizate în condiţii obişnuite de organizare a învăţămîntului.

Teoria şi practica utilizării unor maşini de instruire şi instalaţii didactice reprezintă o parte constitutivă a gîndirii pedagogice contemporane. Acest capitol nou al pedagogiei trebuie cunoscut deci de toţi ce muncesc pe tărîmul învăţămîntului. Înţelegînd principiile care stau la baza elaborării acestor mijloace de învăţămînt, toate cadrele şcolii pot trage învăţăminte utile şi pentru desfăşurarea învăţămîntului în condiţii obişnuite.

Prof. CONSTANTIN PREDA

FOILETON

CONFESIUNE

Subsemnatul S.J., fost profesor suplinitor la liceul de cultură generală din comuna C., judeţul Mehedinţi, am cîştigat în scurta mea carieră didactică o bogată experienţă în domeniul atît de dificil al apropierii părinţilor de şcoală. Spre deosebire de celelalte cadre didactice din comună şi din ţară, eu nu întîmpin nici un fel de greutăţi în atragerea părinţilor la şcoală pentru a se interesa de situaţia la învăţătură a odraslelor lor ci, din contra, abia fac faţă deselor solicitări, că la mine vin oamenii ca pe vremuri la Maglavit. Minunea creată de mine constă în aceea că, atunci cînd constat că la obiectul pe care-l predau sînt elevi ameninţaţi cu corigenta sau repetenţia, chem părinţii la şcoală. Trebuie să recunosc că unii au învăţat „lecţia", şi vin chiar din proprie iniţiativă.

Îmi amintesc cu plăcere de fructuoasele discuţii avute spre sfîrşitul anului şcolar trecut. Din partea unui părinte vorbea o raţă, din partea altuia două damigene cu vin, a altuia tăceau vreo trei kilograme de peşte. Ce să mai spun?! Nici nu mai ştiu exact cine, ce şi cît a vorbit. Văzînd unii atîtea tracasamente pe capul meu, m-au sprijinit, rugînd miliţia economică să-mi facă evidenţa.

Cît priveşte pregătirea mea profesională, pot da nenumărate dovezi. Am trimis scrisori în stînga şi în dreapta, (că aş putea să scriu zeci şi sute de volume), am fost publicat şi în „România literară" la „poşta redacţiei". (Mi s-a spus să mă mai gîndesc). Singura supărare care mă încearcă uneori este aceea că m-au respins la concursul pentru ocuparea unei catedre la Liceul pedagogic din Turnu Severin, deşi la partea de literatură am scris mereu noştri cu doi „i", fiindcă e la plural, iar la gramatică am reuşit să găsesc 10 propoziţiuni, faţă de numai cinci cîte pretindea comisia!

Dar nu-i nimic. Vremea trece, plata merge, noi cu drag muncim. Muncim în continuare cu bucurie, căci inspectoratul şcolar, recunoscîndu-mi meritele, s-a gîndit că ar fi bine să împărtăşesc experienţa mea şi altor colective didactice şi, ca urmare, m-a numit anul acesta într-o comună mai apropiată de centru. Aşa că, după cum vedeţi, n-am de loc motive să fiu necăjit. Dacă merge tot aşa, la anul sper Severinul.

Pentru conformitate,
S. G. TELEX

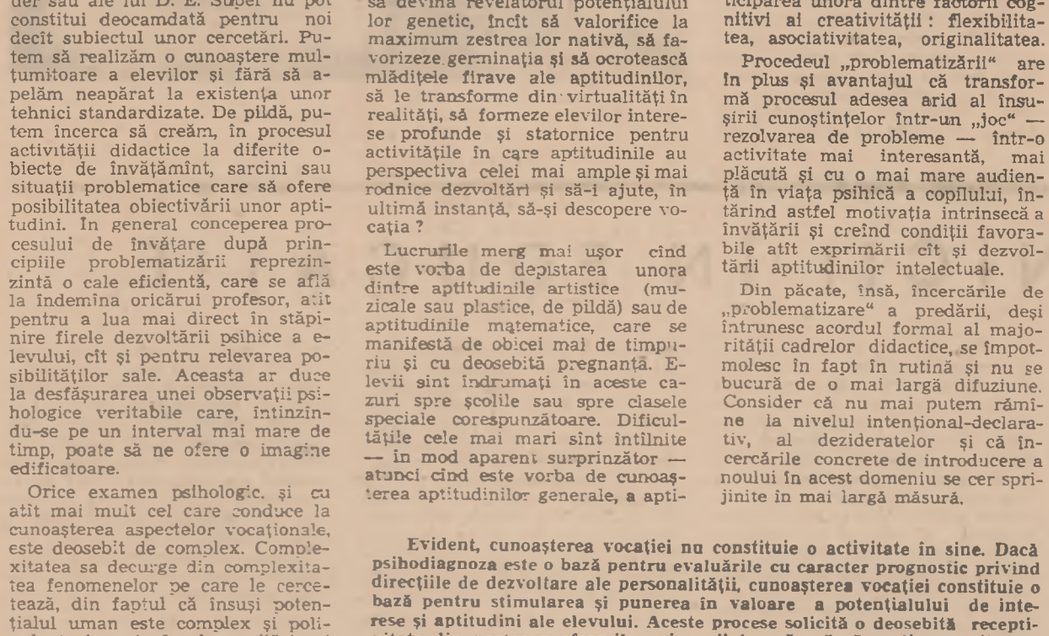

La cercul de navo-modele de la Casa pionierilor din Reghin (Foto: elev ALEX. FOGOROŞI)

Valenţele formative ale limbajului

(Urmare din pag. 1)

şi practice ale limbajului, ne putem aştepta la rezultate mari numai abordînd limbajul **ca temă de lucru interdisciplinară.** Cooperarea dintre ştiinţe, atît umaniste, cît şi pozitive, este semnul sub care progresează astăzi cunoştinţele omului. Reţin în acest sens, din comunicarea prezentată la Simpozion de Mircea Maliţa, ministrul învăţămîntului, teza următoare: „O a treia regulă care ne este sugerată de evoluţia actuală a ştiinţelor este aceea a proporţionalităţii succesului unui proiect cu numărul de discipline angajate în desfăşurarea lui" Mi s-a părut că Simpozionul a fost realmente domînat de spiritul colaborării interdisciplinare. Lucrul acesta a reieşit din cele şase comunicări prezentate în şedinţa plenară (Mircea Maliţa, Temele perene ale educaţiei în lumina teoriilor limbajului, Miron Nicolescu, Educaţie şi limbaj, Athanasie Joja, Logos şi paideia, Gr. C. Moisil, Rolul educativ al limbajului matematic, Tatiana Slama-Cazacu, Comunicare pentru educaţie şi educaţie pentru comunicare, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Elogiul retoricii).

2. Unul din obiectivele care trebuie înscrise în programul semioticii — ştiinţă nouă, de largă sinteză şi interdisciplinară „par excellence" — este cercetarea rolului educaţional al sistemelor de semne (vorbirea uzuală, limbajul ştiinţelor, al artelor, limbajul gesturilor ş.a.). De altfel, toţi cei ce studiază procesul comunicării înţeleg că omenirea are nevoie de mijloace care să-i asigure transmiterea informaţiilor — de la un individ la altul de la o generaţie la alta —, repede, eficient şi cu un consum cît mai mic de energie din partea celui care codifică şi a celui care decodifică mesajele. Lingvistica ultimelor decenii, prin orientarea ei structuralistă şi matematică, a oferit altor discipline umaniste cîteva concepte şi metode ce s-au dovedit de o certă valoare euristică. În cadrul vast al semioticii, lingvistica modernă ar putea oferi, în viitorul apropiat, sugestii utile şi pedagogiei.

În sprijinul cadrelor didactice care asigură predarea obiectului „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a

Continuăm publicarea tematicilor orientative în sprijinul cadrelor didactice care predau „Cunoștințe social-politice" la clasa a X-a

Lecția 5 : Misiunea istorică a proletariatului

Înlocuirea formațiunii capitaliste cu cea socialistă reprezintă o necesitate a dezvoltării sociale ; această necesitate nu se realizează însă de la sine. Burghezia, interesată să-și permanentizeze existența folosește toate mijloacele de care dispune și, în primul rînd, pozițiile ei politice și economice, pentru a-și menține dominația.

Clasa muncitoare, forța socială cea mai înaintată a societății contemporane

Misiunea istorică de a înfăptui transformarea revoluționară a societății capitaliste și de a asigura construirea socialismului revine **proletariatului**, clasa cea mai înaintată a societății contemporane. Proletariatul este pregătit pentru a îndeplini rolul de avangardă în trecerea la socialism de însești condițiile de muncă și de viață din societatea capitalistă. Lipsiți de mijloace de producție, muncitorii sînt nevoiți să trăiască din vînzarea forței lor de muncă capitaliștilor. Rîndurile proletariatului cresc concomitent cu dezvoltarea mijloacelor de producție ale capitalismului, cu extinderea industriei moderne. Aducîndu-și o contribuție de bază la dezvoltarea forțelor de producție proletariatul se afirmă totodată ca forță hotărîtoare a progresului social, a luptei pentru înlocuirea relațiilor de producție capitaliste învechite, cu relații de producție noi, socialiste, corespunzătoare nivelului atins în dezvoltarea forțelor de producție.

Spre deosebire de micii producători — țărani, meseriași — care în condițiile capitalismului lucrează răsfirați, muncitorii își desfășoară activitatea productivă în colective mari, în fabrici și uzine, ceea ce le ușurează unirea și organizarea în lupta pentru apărarea intereselor comune împotriva exploatatorilor.

Spiritul dezvoltat al solidarității de clasă și al luptei împotriva nedreptății și asupririi, nivelul de organizare și al conștiinței de clasă, faptul că interesele sale fundamentale sînt aceleași cu ale tuturor celor exploatați și asupriți de capitalism, conferă clasei muncitoare un rol de frunte în lupta revoluționară pentru lichidarea capitalismului și construirea socialismului.

Principalele revendicări și forme de luptă ale proletariatului

Pe măsura dezvoltării capitalismului și a adîncirii deosebirilor de interese dintre proletariat și burghezie se afirmă lupta proletariatului pentru apărarea intereselor sale de clasă. Obiectivele acestei lupte ca și formele ei de manifestare au evoluat în funcție de condițiile concrete ale diferitelor țări și etape istorice și în strînsă legătură cu procesul de organizare și ridicare a conștiinței de clasă a proletariatului.

Lupta clasei muncitoare împotriva capitalismului cuprinde toate domeniile vieții sociale : economic, politic, ideologic.

În lupta muncitorilor au precumpănit la început revendicările economice mărirea salariilor, reducerea zilei de muncă, asistență medicală, concedii plătite, îmbunătățirea condițiilor de muncă ș.a.

Ca forme de luptă pentru realizarea acestor obiective muncitorii au folosit greva — încetarea parțială sau totală a lucrului ș.a. În focul acestor acțiuni au luat naștere primele organizații ale proletariatului sindicatele, pentru apărarea intereselor profesionale și economice ale muncitorilor. Experiența istorică a arătat că lupta economică poate avea succes numai dacă este îmbinată cu lupta politică și subordonată acesteia.

Lupta politică reprezintă domeniul hotărîtor al luptei de clasă a proletariatului. Ea apare și se dezvoltă ca rezultat al înarmării mișcării muncitorești cu teoria revoluționară a marxism-leninismului ; al înțelegerii cauzelor exploatării și a rolului istoric al clasei muncitoare, rol care constă în construirea societății comuniste. Scopul fundamental al luptei politice este răsturnarea burgheziei și cucerirea puterii de stat de către clasa muncitoare și aliații săi, condiție hotărîtoare pentru trecerea la socialism.

Dezvoltarea cu succes a luptei clasei muncitoare în vederea înfăptuirii misiunii sale istorice nu este cu putință fără o luptă permanentă împotriva ideilor și concepțiilor burgheze, pentru înarmarea oamenilor muncii cu ideile noi, înaintate, ale marxism-leninismului. Necesitățile luptei politice și ideologice impun organizarea clasei muncitoare în partide politice proprii.

În zilele noastre, în țările capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic proletariatul este categoria socială cea mai numeroasă. De-a lungul unor îndelungate lupte de clasă el a dobîndit o bogată experiență revoluționară.

Pornind de la studierea realităților noi din țările capitaliste, partide comuniste ca cele din Italia, Franța și alte țări, au inclus în programele lor o serie de reforme fundamentale, care au în vedere naționalizarea principalelor ramuri ale economiei controlate în prezent de monopoluri, democratizarea conducerii ramurilor și întreprinderilor naționalizate, participarea muncitorilor organizați la gestiunea unităților industriale și la luarea hotărîrilor asupra destinației și orientării producției. În țările în care problema agrară nu este rezolvată, se au în vedere reforme agrare radicale.

O particularitate a desfășurării luptei clasei muncitoare din țările capitaliste, în condițiile actuale, constă în aceea că împotriva monopolurilor, pentru transformări democratice și progresiste, se unesc comuniști și socialiști, organizații sindicale de diferite orientări, organizații de tineret și de femei, mișcări larg democratice.

Lecția 6 : Organizarea politică a clasei muncitoare. Rolul partidului comunist.

Necesitatea partidului politic revoluționar în lupta clasei muncitoare.

Transformarea revoluționară a societății depinde de măsura în care clasa muncitoare, masele înțeleg interesele lor fundamentale și acționează în spiritul acestor interese, de nivelul organizării clasei muncitoare, a forțelor progresiste, revoluționare, de măsura în care proletariatul reușește să unească și să conducă în luptă toate clasele și categoriile sociale interesate. Pentru realizarea acestor cerințe, clasa muncitoare are nevoie de un partid politic propriu care, călăuzit de teoria revoluționară a marxism-leninismului, să fie în stare să stabilească un program de luptă corespunzător condițiilor concrete din fiecare țară și etapă de dezvoltare ; clasa muncitoare are nevoie de un partid capabil să organizeze și să conducă masele la luptă pentru prefacerea revoluționară a societății.

Clasa muncitoare are diferite forme de organizare : sindicate, organizații de tineret, asociații cu caracter cultural etc. Forma cea mai înaltă de organizare a clasei muncitoare este partidul comunist. Partidul comunist unește în rîndurile sale elementele cele mai înaintate ale clasei muncitoare și ale altor categorii de oameni ai muncii de la orașe și sate, e înarmat cu o teorie înaintată — marxism-leninismul — e astfel organizat încît să poată conduce cu succes lupta împotriva capitalismului, pentru socialism.

Procesul formării și maturizării partidului comunist

Partidul comunist este rezultatul unui îndelung proces de dezvoltare a mișcării muncitorești, de ridicare a conștiinței clasei muncitoare, de pătrundere în mase a ideilor socialismului științific. Din acest punct de vedere, istoria clasei muncitoare este de fapt istoria eliberării sale de sub influențele ideologice și politice burgheze, înapoiate, a înțelegerii unor poziții, interese și scopuri de clasă proprii, istoria dezvoltării și perfecționării formelor de organizare și de luptă pentru promovarea acestor interese și scopuri proprii.

Drumul parcurs de-a lungul acestei istorii este uriaș. De la licăririle de conștiință revoluționară ale mișcărilor din primele decenii ale secolului trecut, s-a ajuns la o teorie revoluționară închegată a marxism-leninismului care se dezvoltă și îmbogățește continuu, trăgîndu-și seva din gîndirea și experiența maselor, din noile descoperiri ale cercetării științifice, din creația culturală și artistică. De la primele organizații de fabrică, s-a ajuns în numeroase țări la sindicate puternice ce-și spun cu autoritate cuvîntul în toate problemele importante privind condițiile de muncă și de viață ale celor ce muncesc. Față de primele organizații politice restrînse și lipsite încă de maturitate, clasa muncitoare a ajuns să dispună astăzi, în numeroase țări ale lumii, de partide comuniste și muncitorești puternice care se afirmă ca forțele cele mai combative și influente în soluționarea marilor probleme ale contemporaneității. Sub conducerea partidelor comuniste și muncitorești, peste o treime din populația globului construiește socialismul și comunismul.

În țările capitaliste, partidele comuniste duc o luptă grea împotriva forțelor imperialiste reacționare, pentru satisfacerea revendicărilor clasei muncitoare și ale celorlalte categorii de oameni ai muncii, pentru apărarea democrației, independenței și suveranității naționale, pentru zădărnicirea planurilor agresive ale imperialismului. Partidele marxist-leniniste din țările ce și-au cucerit independența, din colonii și țările dependente îndeplinesc un rol tot mai însemnat în lupta pentru progres social.

Partidele comuniste își desfășoară activitatea în condiții de o mare diversitate, diferite de la țară la țară, determinate de gradul dezvoltării economice și politice, de etapele concrete ale dezvoltării și particularitățile istorice și naționale, de raportul forțelor de clasă. Nimeni nu poate să cunoască mai bine aceste realități în continuă schimbare decît partidul comunist din țara respectivă. De aceea dreptul de a elabora și aplica linia politică revoluționară în funcție de condițiile istorice concrete aparține prin aceasta numai partidelor comuniste din aceste țări.

Fiecare partid comunist, mare sau mic își aduce contribuția la dezvoltarea și îmbogățirea teoriei revoluționare a marxism-leninismului, a experienței revoluționare.

Elevi de la Școala generală nr. 1 din Negrești-Oaș, îmbogățindu-și cunoștințele de istorie locală

LOCUL TEHNICII ÎN EDUCAȚIE

(Urmare din pag. 1)

amănunțite explicații solicitate maistrului. La cea mai mică defecțiune a mașinii își încrucișau mîinile pe piept și așteptau echipa de intervenție. După părerea mea, asemenea oameni trăiesc în mijlocul tehnicii, desfășoară o activitate tehnică, dar nu s-au integrat tehnicii, nu și-au însușit un spirit tehnic. Evoluția rapidă a mijloacelor tehnice îi ia mereu prin surprindere, se adaptează greu lucrului la o mașină cu performanțe superioare, chiar dacă aceasta face parte din aceeași „familie" cu aceea la care lucrau pînă atunci, reciclarea lor pune mari probleme. Sau să luăm cazul cînd un om de aceeași formație ca precedentul, este operator la tabloul de comandă al unor agregate automatizate. Îl vezi adesea extenuat de o suprasolicitare psihică, timorat că ar putea greși în mînuirea butoanelor și manetelor de comandă. Această teamă are ca principal izvor nu simțul de răspundere ci gîndul că s-ar putea produce o defecțiune pe care el nu ar reuși să o depisteze și nici nu ar reuși să intervină în remedierea ei.

Aș vrea să fac o referire la modul cum m-am apropiat eu de tehnică. Rog să nu fie considerată ca o lipsă de modestie, ci doar ca o exemplificare. Am îndrăgit tehnica încă din primii ani de școală, la Casa pionierilor. Atracția irezistibilă pentru cariera de inginer, de „om al tehnicii" am simțit-o însă atunci cînd am luat parte la desfacerea și remontarea unui strung".

Atîta vreme cît ne aflăm pe teritoriul unor discipline și domenii prin excelență tehnice, necesitatea principială a unei educații cu caracter tehnic este lesne de înțeles, impunîndu-se doar precizarea direcțiilor pe care trebuie să se desfășoare ea, a aspectelor pe care trebuie să cadă accentul în contextul progreselor științei și tehnicii contemporane. Iată însă că explozia științelor și tehnicii moderne antrenează în ultima vreme în sfera ei, într-un mod din ce în ce mai pregnant alte și alte discipline și domenii. La Academia de studii economice, care pregătește contabili, statisticieni, planificatori, specialiști în probleme de comerț și de finanțe etc., în domenii, deci, care nu aparțin tehnicii, s-ar putea crede că însușirea unor cunoștințe și abilități cu caracter tehnic este inutilă. Dar, după cum ne spunea prof. univ. VICTOR PUCHIȚĂ, șeful catedrei de contabilitate de la Facultatea de evidență contabilă, pregătirea tehnică a absolvenților Academiei de studii economice este nu numai utilă, dar chiar indispensabilă. Iar această pregătire trebuie să se desfășoare în două direcții : una care privește tehnologia producției, iar cea de a doua aplicarea tehnicii de prelucrare a datelor. (Pentru această din urmă direcție există chiar o facultate — Facultatea de calcul și cibernetică economică — destinată să pregătească specialiști în utilizarea mașinilor de calcul.) Un specialist în probleme de planificare sau de contabilitate, a cărui activitate se va desfășura într-o întreprindere industrială, fiind astfel strîns legată de activitatea de producție, de procesele tehnologice, va trebui să cunoască baza materială a procesului de producție, utilajele care se folosesc, piesele și materialele care urmează să intre în componența viitorului produs. Cunoașterea tehnologiei producției, a operațiilor pe care le implică procesul de fabricație le este necesară economiștilor contabili deoarece în funcție de acestea ei organizează urmărirea cheltuielilor făcute pe fiecare fază în parte, calculează prețul de cost al produselor trecute prin diferite faze, stabilesc economiile sau depășirile de cheltuieli etc. Celălalt aspect, privind utilizarea în munca economistului a mijloacelor electronice, în ultima vreme, mai ales a echipamentelor electronice de calcul pentru culegerea, prelucrarea și transmiterea datelor, impune cunoașterea de către economist a diferitelor sisteme de mașini existente, eficiența acestora în diferite împrejurări model, posibilitățile organizării lor în funcție de locul unde urmează să fie folosite, de volumul de muncă pe care trebuie să-l efectueze și, evident, modul în care aceste utilaje moderne pot fi programate. Pe unele microcalculatoare, economistul contabil este solicitat să facă singur programarea. Pe altele o efectuează specialistul programator. Dar chiar dacă munca de programare nu o face economistul, el trebuie să cunoască posibilitățile tehnicii la care apelează, să știe ce să-i ceară și ce să-i dea programatorului pentru ca programul să fie efectuat corect. El trebuie să aibă atît cunoștințe cu privire la parametrii tehnici ai mașinilor, cît și cu privire la situația informațională a întreprinderilor care trebuie racordate la sistemele de calcul cibernetic".

Considerînd că și economistul este prin natura profesiei sale pus în situația să lucreze în domenii apropiate tehnicii, sau să utilizeze mijloace ale tehnicii moderne, să încercăm să vedem ce se întîmplă în domeniul biologiei. Dacă biologia — ne-a spus dr. CONSTANTIN MAXIMILIAN, de la Institutul de endocrinologie — a fost dominată decenii de-a rîndul de morfologie sau taxonomie, care puneau probleme evidente, relativ ușor de sesizat, dar care au avut cîndva valoare maximă, revoluția prin care trec științele biologice moderne le plasează categoric în sfera tehnicii, ca urmare a fuzionării unor discipline pînă nu de mult independente. Științe ca biofizica, biochimia, genetica populației, genetica moleculară solicită biologului nu numai utilizarea unor concepții foarte moderne, dar și folosirea unei baze tehnice moderne. Numeroase aparate utilizate acum zece ani sînt astăzi demodate și înlocuite cu altele mult mai sensibile, cu randament mult mai mare. Aceste noi aparate solicită inevitabil biologului cunoștințe complexe și este de neconceput ca cel care abordează probleme de biologie să nu știe să facă o electroforeză sau o cromatografie, tehnici elementare în investigația modernă.

Vorbind despre utilitatea unei pregătiri tehnice pentru specialistul din domeniul biologiei — fapt, din cîte am văzut, de necontestat — aș vrea să mai adaug o idee care nu ține atît de stabilirea locului tehnicii în științele biologice, dar care este interesantă în general pentru tema anchetei dv. Se discută foarte mult în biologia modernă dacă toți oamenii sînt capabili să participe creator la structuralizarea civilizației tehnotronice, civilizație care deja și-a anunțat apariția în diferite culturi ale lumii. Cu alte cuvinte, dacă toți oamenii au potențialul genetic necesar pentru a fi creatori de tehnică. Răspunsul pare destul de simplu, deși este greu de spus dacă este în întregime corect. S-a apreciat că aproximativ zece la sută dintre oameni au potențialul genetic necesar pentru a fi creatori, restul rămînînd în postura de consumatori de civilizație. Ceea ce nu înseamnă că cei care nu pot crea nu pot folosi tehnologia modernă. Cum progresul tehnologic este condiționat de valorificarea primului procent, marea problemă este de a găsi acest procent și de a-l valorifica, precum și de a crea abilități tehnice celor ce nu au decît rolul de a mînui tehnica.

Considerațiile interlocutorilor noștri relevă valențele multiple ale tehnicii ca factor educațional și stringenta necesitate a integrării acesteia în practica sistemului de educație. Elevului, indiferent de aspirațiile și opțiunile sale viitoare, trebuie să-i fie familiară tehnica și aceasta nu ca un factor exterior sau de confort, ci ca un factor integrat întregii sale activități. **A mînui tehnica, a gîndi tehnic și tehnologic, a crea tehnică**—sînt ipostaze din care cel puțin două sînt implicate în dezvoltarea fiecărei personalități umane proiectate pentru viitor. Convergența opiniilor celor patru specialiști consultați de noi demonstrează valabilitatea, în prezent și în perspectivă, a acestei teze. Punctele de vedere exprimate schițează în mare măsură și direcțiile de urmat în acțiunea didactică menită să integreze cît mai organic tehnica în procesul educației școlare. Vom căuta să sintetizăm :

- **Domeniile cel mai larg implicate în ansamblul dotării tehnice a societății actuale și a activității tehnice — respectiv mecanica tehnică, electrotehnica și electronica — constituie obiective către aprofundarea cărora se impune orientată formația tehnică a elevilor. O asemenea orientare ar reuni activitățile tehnic-productive efectuate în locuri de activitate diferite — ateliere școlare, fabrici, atelierele întreprinderilor de mecanizare a agriculturii etc. — și ar răspunde diversității opțiunilor profesionale ulterioare a elevilor.**
- **Participarea elevilor la activități tehnic-productive, ale căror rezultate sînt evidente, palpabile. Pe scurt, activități care au ca țel final un produs.**
- **Antrenarea elevilor la producerea unor realizări de nivel tehnic contemporan.**
- **Angajarea mai amplă a elevilor — la nivelul posibilităților lor — în rezolvarea independentă și în echipă a unor sarcini de creație tehnică în raport cu disponibilitățile actuale cu cerințele dezvoltării în perspectivă a societății.**

INSTITUTUL POLITEHNIC TIMIȘOARA

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICA

1. Profesor la catedra de Măsuri și centrale electrice, disciplina : Măsuri electrice și magnetice, poziția 1 din statul de funcțiuni.

2. Asistent la catedra de Mașini electrice, disciplinele : Aparate electrice, Regimuri tranzitorii și supratensiuni, poziția 19 din statul de funcțiuni.

3. Asistent la catedra de Mașini electrice, disciplina : Tehnica tensiunilor înalte, poziția 20 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE CONSTRUCȚII

Asistent la catedra de Construcții metalice, disciplina : Construcții metalice, poziția 18 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune în termen de 30 de zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data publicării acestui anunț, la secretariatul Institutului politehnic Timișoara b-dul 30 Decembrie nr. 2, cererea de înscriere însoțită de actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84539/1969.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține în termen de 60 zile, respectiv 15 zile pentru postul de asistent, de la data expirării termenului de înscriere, care se calculează de la data publicării în Buletinul Oficial.

Universitatea „Al. I. Cuza" IAȘI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE

— Profesor la Catedra de fiziologie-biologie, disciplinele : Fiziologia animalelor și a omului, Fiziologia activității nervoase superioare, Fiziologia animală, poziția XIII/4 ;

— Profesor la Catedra de geomorfologie și geografia fizică regională, disciplinele Geomorfologie generală, Geografie aplicată, Probleme speciale de geomorfologie, Terase și suprafețe de nivelare, Geografie fizică, poziția XVB/3 ;

— Conferențiar la catedra de geologie-paleontologie, disciplina : Geologia României, poziția XVI A/4 ;

— Conferențiar la Catedra de fiziologia plantelor, disciplinele Citohistofiziologia vegetală, agrofitotehnie și agricultură, poziția XII B/8.

FACULTATEA DE STUDII ECONOMICE

— Asistent la Catedra de finanțe, disciplinele Finanțe, Buget de stat și control financiar în R.S.R., poziția XXXII B/1.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru posturile de profesor și conferențiar și de 15 zile pentru posturile de asistent.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași în termen de 4 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcțiile de profesor și conferențiar și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 12718.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

ANUNȚ

Liceul nr. 2 (de fete) „V. Alecsandri" din Bacău, invită foștii elevi și profesori să ia legătura cu conducerea școlii în vederea sărbătoririi semicentenarului său care va avea loc în octombrie 1971, rugîndu-i a comunica date, fotografii, documente, scrisori etc. necesare pentru monografia și revista școlii.

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Deva își serbează centenarul în zilele de 24 și 25 octombrie a.c.

Invităm la festivitate pe toți care au fost profesori și elevi ai acestui liceu. Cei care doresc să participe la festivitate sînt rugați să comunice școlii (Liceul pedagogic Deva, str. Gh. Barițiu nr. 2, telefon 1 14 46).

ANUNȚ

Liceul pedagogic din Odorheiul Secuiesc sărbătorește la 25.X.1970, orele 10 a.m. 300 de ani de la înființarea sa. Sînt invitați toți foștii elevi și absolvenții liceului.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132